

Зборник радова конференције “Развој астрономије код Срба IV”
Београд 22-26. април 2006,
уредник М. С. Димитријевић
Публ. Астр. друш. “Руђер Бошковић” бр. 7, 2007, 275-287

ВОЈИН ЂУРИЧИЋ
ПРЕДСЕДНИК АСТРОНОМСКОГ ДРУШТВА
1936 – 1941. ГОДИНЕ

ВЛАДИМИР ЛЕПОЈЕВИЋ

Астрономско друштво "Руђер Бошковић"

Резиме. Представљен је живот и рад Војина Ђуричића, председника Астрономског друштва у Београду 1936 – 1941. године.

Било је то 1934. године када су неколико студената астрономије и математике, свесни улоге и значаја универзитетске омладине у земљи која се тек мало опоравила од страшних губитака у ратовима 1912 – 1918, пуни родољубивог и просветитељског заноса, лепих идеја и циљева, решили да оснују Академско астрономско друштво у Београду, у племенитој тежњи да са овом лепом науком ближе упознају народ и учине да је он заволи...

Било је то у времену када је универзитетска омладина, рано сазрела после тешких људских губитака мале Србије у борбама за опстанак и слободу, после мучних година опоравка земље и народа, у време када је у народу, према пребројавању у 1931. години, било 44, 6 % неписменог становништва старијег од 12 година, осетила и разумела да она треба, као академска и носилац многих знања и нових идеја, да стане на чело омладине нове генерације. Универзитетска омладина је била свесна да ће бити прва позвана да замени старије поколење које је прошло и издржало тешке ратове, муке и патње, и да поведе земљу и народ у правцу напретка и благостања, у правцу бољег и срећнијег живота. Тако је у то послератно време настало Академско позориште, Академски аероклуб, Академско астрономско друштво и др.

Највеће заслуге за оснивање Академског астрономског друштва имао је студент астрономије Ђорђе Николић, рођен у Младеновцу 1908. године. Николић је ширио идеју, окупљао истомишљенике и заљубљенике у лепу науку о звездама, саставио Правила друштва и поднео их Ректорату на одобрење, трудио се се да Друштво добије дозволу за рад, успоставио је везу и са професором у пензији Миланом Недељковићем, оснивачем Опсерваторије Велике школе, са Војином Ђуричићем, који је тада био

управник Државне хипотекарне банке, као и са другим великим ауторитетима на Универзитету и у друштвеном животу.

Признајући Ђорђу Николићу његове заслуге, Друштво га бира за председника и он ће то бити у времену 1934 – 1936. године.

У 1936. Друштво је покренуло, на Николићеву идеју, часопис за популарну астрономију, који је, опет на Николићеву идеју, добио пригодно и лепо име *Сатурн*.

Будући да је био веома сиромашног стања, Николић је успео да добије стипендију Француске владе и отишао је у Француску 1936. да доврши своје студије. У Светском рату он се 1939/1940. као добровољац борио у редовима француске војске, био заробљен, а после неког времена ослобођен због слабог здравља. Наставио је студије сада у близини Вишија, где је био избегао универзитет из Стразбура, и дипломирао је 1943. године. Као учесник покрета отпора био је ухапшен и одведен у познати логор Бухенвалд; дочекао је крај рата, вратио се у Француску и у новембру 1945. године, у Монпелјеу, одбранио докторску тезу на којој је био почео да ради у 1943. одмах после дипломирања.

У нашу земљу вратио се у пролеће 1946. године, и од априла 1947. до пензионисања у 1966. радио је у Географском институту ЈНА.

После Ђорђа Николића за председника Астрономског друштва изабран је Војин Ђуричић, у то време управник Државне хипотекарне банке, која се налазила у палати у којој је данас Народни музеј. Ђуричића је Ђорђе Николић већ на оснивачкој скупштини Академског астрономског друштва предложио за почасног члана, знајући за његову наклоност астрономији и за чињеницу да је Ђуричић, будући на челу једне тако важне и велике банке, био одобрио зајам за изградњу нове астрономске опсерваторије на Великом Врачару, на данашњој Звездари.

Николић је знао да је присутност једног моћног финансијског стручњака, једног управника банке, била значајна за рад и опстанак Друштва.

Поред тога, Војин Ђуричић је већ био позната личност у јавности, нарочито по раду на развоју цивилног ваздухопловства, у Националном Аеро Клубу, по раду који ће довести до стварања нашег ваздушног саобраћаја, до изградње наше авиоиндустрије и до развоја масовног ваздухопловног спорта. Ђуричић је већ од 1933. године био председник ваздухопловне једриличарске групе *Девети* (данас би се оваква група звала аероклуб *Девети*), која је била прва једриличарска организација настала у нашој земљи и која је неколико година имала улогу државне репрезентације.

Када је Академско астрономско друштво, због неких отпора и препрека на самом Универзитету, морало од удружења студената да се претвори у удружење грађана, Г. Војин Ђуричић је био једногласно изабран за председника, и он је радо, иако заузет другим важним пословима, прихватио да води и Астрономско друштво. Те исте 1936. године, дотадашњи председник, Ђорђе Николић, одлази у Француску на студије, одакле ће се, због рата, вратити тек 1946. године.

У *Зборнику радова VII Националне конференције астронома Југославије*, врло заслужни и поштовани члан Астрономског друштва још из времена пре 1941. године, један од светлих ликова нашег Друштва, пок. Г. Ненад Јанковић, дао је основне и биографске податке и за Николића и за Ђуричића, лепим и бираним речима, из којих се осећају велике симпатије и поштовање.

Војин Ђуричић је рођен 8. марта 1888. године у Београду, где је његов отац Милан (1849 – 1906) био предавач, а потом професор српског језика у Другој мушкој гимназији. Основну школу и гимназију учио је у Ваљеву, где је његов отац био премештен, али је потом малу и велику матуру, на којој је ослобођен усмених испита, положио у Нишу 1902. односно 1906. године. После матуре Ђуричић одлази у Француску, у Монпељеу завршава правне науке, на годину дана проводи у Прагу на усавршавању. По повратку у Србију, вероватно 1912. године, ступа у службу Министарства финансија и у њему остаје до 1927. године, када је изабран за управника Државне хипотекарне банке. На овој дужности остаје до 1939. године, а у међувремену је изабран за хонорарног професора Економско-комерцијалне школе у Београду.

Ова школа имала је назив Економска висока школа, основана је 1937. године, и од ње ће касније, 1947. године, постати Економски факултет Универзитета у Београду.

Ђуричић, који је врло рано показивао љубав према астрономији, обећао је помоћ студентима већ код оснивања Академског астрономског друштва у 1934. години.

Ово Друштво у првим данима свога постојања моли Ђуричића да помогне да оно добије један од дурбина који су били садржани, нераспаковани, у сандуцима у којима су стигли из Немачке на рачун репарација због нанете ратне штете Србији. Дурбин нису добили...

Ђуричић је поздравио лепу намеру студената Академског астрономског друштва да покрену издавање свог часописа *Сатурн*, подвлачећи да је такав часопис врло важан за популарисање астрономије и за шире образовање народа. Да би помогао Друштву, он већ за први број *Сатурна* даје велики оглас Државне хипотекарне банке, што представља велику материјалну подршку Друштву. У сталном старању за успех Астрономског друштва, Ђуричић ће дати, у име банке којом је управљао, више оглашавања која ће помоћи да *Сатурн* редовно излази шест година.

Поводом јубилеја 150. година од смрти Руђера Бошковића, Ђуричић се много заузимао и он је на свечаној академији 16. 05. 1937. одржао говор у име Астрономског друштва. Предложио је том приликом и да се објави споменица посвећена Руђеру Бошковићу.

Ђуричић се много залагао да Друштво добије земљиште за своју опсерваторију, и лично је преко својих пријатеља покушавао да се сакупе прилози за набавку једног инструмента за Друштво.

Слика 1. Војин Ђуричић.

Ове две акције нису успеле у тадашњим приликама, као што није успело ни објављивање споменице Руђеру Бошковићу.

Војин Ђуричић, правник и истакнути стручњак за финансије, поред интересовања за астрономију и свог учешћа у вођењу Астрономског друштва, имао је, као што је већ поменуто, још једну велику друштвену активност – било је то веома запажено и значајно његово присуство и рад у националном цивилном ваздухопловству.

Српски аероклуб основали су 22. октобра 1921. године српски авијатичари који су ратовали на Солунском фронту. Почасни председник ове организације био је велики пријатељ српског народа, заслужни и поштовани др Арчибалд Рајс. Ово удружење после 1. 04. 1923. добило је име *Аеро Клуб "Наша Крила" Краљевине СХС*.

Године 1905, само две године после првог лета авионом браће Рајт, у Паризу је основана Међународна аеронаутичка организација, Ф.А.И., према називу *Federation Aeronautique Internationale*. Већ на годишњој скупштини Ф.А.И. у Риму 1922. године

Српски аероклуб је био примљен за члана ове организације.

Кнез Павле Карађорђевић је 1924. изабран за доживотног почасног председника, а чланови управе били су армијски генерал Стеван Хацић, Први ађутант Краља, др Богдан Гавриловић, ректор Универзитета,

санитетски бригадни генерал др Михаило Петровић, генерал п.пук. Михаило Боди, Веља Вукићевић, министар Пошта и телеграфа, као и друге високе личности... Ово показује колико је Аеро Клуб “Наша Крила” био значајна организација у то време...

И др Милан Стојадиновић, тада министар финансија, потоњи значајни председник министарског савета, од јануара-фебруара 1925. има одређену улогу у раду Аеро Клуба. У Аеро Клубу уз њега ће бити и **Војин Ђуричић**, коме је, у прво време, Милан Стојадиновић био начелник у министарству финансија.

Већ исте године, 19–25. децембра, на конференцији Ф.А.И. у Прагу, делегати из наше земље су п.пук. Тадија Сондермајер, потпредседник Аеро Клуба, и **Војин Ђуричић**, члан управе.

У 1926. години **Војин Ђуричић** се појављује као власник листа “Наша Крила”, за *Средишњу управу Аеро Клуба*, са уредништвом у ул. Милоша Великог бр.7. Уредник овог листа био је тада Милош Црњански, касније наш велики књижевник.

Оснивачка скупштина Друштва за ваздушни саобраћај одржана је 6. 02. 1926. у Државној хипотекарној банци. Међу оснивачима су индустријалци и банкари, Ђорђе Вајферт, Адолф Минх, Игњат Бајлони, Стеван Карамата, **Војин Ђуричић**, генерал Милан Узелац... и други.

Војин Ђуричић је, са ђенералом Душаном Цветковићем и п.пук. Хођером, године 1927. у аудијенцији код Кнеза Павла, где моле за убрзавање поступка око уговора државне управе са Друштвом за ваздушни саобраћај.

Коначно, лист *Наша Крила* бр. 38, јули 1927. године, јавља:

У нашој Краљевини основано је друштво за ваздушни саобраћај

Председник је Стеван Карамата, потпредседник Светислав Хођера

Управни одбор: Стеван Карамата, Тадија Сондермајер, ђенерал Милан Недић, **Војин Ђуричић**, др Момчило Нинчић, др Гедеон Дунђерски и други...

И најзад, у бр. 46 и 47, за март-април 1928. лист *Наша Крила* објављује:

У нашој Краљевини отпочео је ваздушни саобраћај

Прва ваздушна линија, Београд – Загреб, отворена је 15. 02. 1928. године!

Када се дода овоме чињеница да је настојањем Аеро Клуба почео и успешан развој домаће авиоиндустрије: фабрике авиона Икарус, Змај, Рогожарски, Краљево, Утва, Фабрика аеропланских мотора у Раковици, види се какав велики значај је имала ова организација и колики је био удео и Војина Ђуричића у том раду.

Спортско ваздухопловство је имало веома важно место у програму и садржају рада Националног Аеро Клуба. Спортско ваздухопловство није

постојало до 1932. године, а те године Аеро Клуб је отворио, са великим циљевима и најлепшим надама, Школу за безмоторно летење, школу за једриличарство, први пут у нашој земљи. Ова школа почела је са радом крајем лета 1932. у селу Пиносави код Београда, а почетком 1933. пресељена је код Астрономске опсерваторије на Великом Врачару, на летишту које је било уз саму јужну ограду Опсерваторије.

Циљ ове школе био је да се ствара подмладак ваздухопловства, да се народ упозна са ваздухопловством, да се летење учини приступачним, да се разбије фама о страху од летења, да се дочарају лепоте овог спорта, а нарочито да се убрзано припремају пилоти, у великом броју, за национално цивилно и војно ваздухопловство.

У јесен те исте 1933. године, основана је, у саставу Школе за безмоторно летење код Опсерваторије, и прва једриличарска група у Југославији (она би се данас звала аероклуб), која је узела име “Девети”. Име једриличарске групе је дошло отуда што је за старт једрилице у оно време било потребно укупно девет особа: пилот, један је код крила, шесторица затежу гумене конопце, и један је код репа једрилице, који је на дати знак ослобађа веза и она полеће као из “праћке”.

Групу је основао управник и први наставник у Школи за безмоторно летење, Александар Станојевић, резервни официр пилот-ловац, један од двојице “питомаца” које је Аеро Клуб био упутио у Немачку да се упознају са безмоторним летењем и да се оспособе за наставу летења на једрилицама у нашој земљи. Станојевић је постао праотац нашег једриличарства и он је летео дуго и срећно све до својих 80 година.

Група “Девети” убрзо ће се доказати и прочути. Почеће за њиховим примером да се оснивају и друге једриличарске групе, што је и био циљ Националног Аеро Клуба, који се старао о развоју ваздухопловства у Југославији. Група “Девети” имаће значај репрезентације Југославије и она ће са великим успехом учествовати у Швајцарској 1935. године, на висини 3.450 м, на глечеру, леду и снегу, и у Чехословачкој 1936. године.

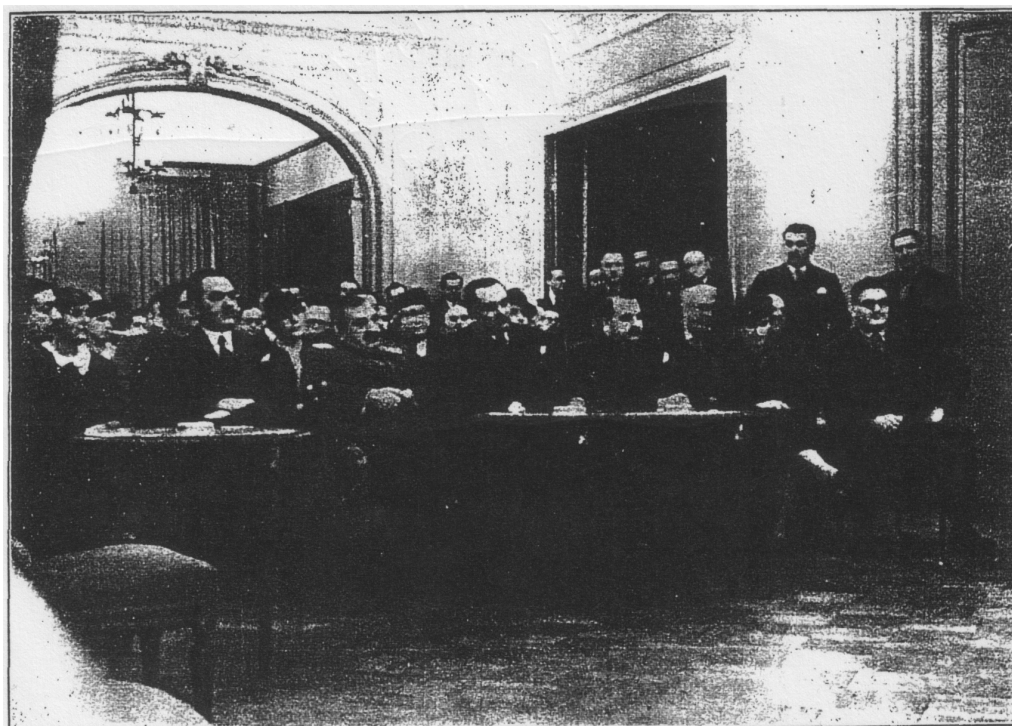
Једриличарску групу “Девети” пред одлазак у Чехословачку на такмичење, испратио је лично командант ваздухопловства генерал Милутин Неђић, поред бројних других високих учесника у испраћају (*Годишњак југ. ваздухопловства за 1937. годину*) !...

Исти годишњак је на стр. 50. објавио:

Једна лепа манифестација нашег једриличарства у Аеро-серклу

У дивно украшеним просторијама Аеро-серкла одржана је на дан 9. фебруара 1937. године једна значајна манифестација нашег једриличарства. После небројених успеха на терену, једриличарска група “Девети” успела је да заинтересује за плави спорт наше највише државне факторе, Председника и све чланове Краљевске владе...

У присуству Председника и чланова Краљевске владе, Начелника Главног Ђенералштаба, Команданта ваздухопловства и многобројних највиђенијих личности, узео је реч заменик Председника Краљевског Аеро-Клуба, инж. п. пук. г. Тадија Сондермајер...

Слика 2. Председник Министарског Савета г. др Милан Стојадиновић са члановима Краљевске Владе на приредби једриличарске групе “Девети” у Аеро – серклу.

Председник чувене једриличарске групе “Девети” био је, од самог оснивања, **Војин Ђуричић**. Први председник Академског астрономског друштва, Ђорђе Николић, показао је много мудрости када је у Астрономско друштво увео Војина Ђуричића...

Војин Ђуричић је својим ауторитетом чинио велике услуге нашем ваздухопловству, посебно једриличарству. Он је преко председника Београдске општине урадио да група “Девети” добије просторије за градњу својих једрилица, помагао је код набавке скупих материјала, набавке алата, залагао се за подршку и помоћ других. Тако је један индустријалац, власник предузећа за израду аутокаросерија, поклонио групи “Девети” један велики половни ауто марке “Доџ” са осам места, из Инђије је предузеће које је производило падобране поклонило један падобран...

Као председнику групе “Девети” припала му је част да буде кум на крштењу прве једрилице коју је самостално израдила ова једриличарска група.

Лист *Наша Крила* за 1934. годину јавља:

Крштење прве једрилице једриличарске групе “Девети”

На други дан Ускрса 9. о.м. у 11 часова и 9 минута, једриличарска група “Девети” крстила је своју прву једрилицу (...) која је доследно броју девет, добила име “Девети”. Кумовао је управник Државне Хипотекарне Банке г. Војин Ђуричић.

Тачно у 11 часова и 9 минута свештеник је почео обред крштења, а кум г. Ђуричић крстио је једрилицу именованом “Девети” разбивши о њен кљун боцу шампањца. После овога одржао је г. Ђуричић топао говор упућен слављеницима и напоменуо да рад њихов може служити свој омладини као пример за углед.

У име управе Аеро Клуба захвалио му је на учествовању са неколико речи г. п.пук.

Дамјан Влајић, молећи га да и надаље помаже ваздухопловство колико буде могао...

Ова церемонија обављена је на летишту код Астрономске опсерваторије.

Већ следеће године Војин Ђуричић ће крстити другу једрилицу групе “Девети”.

Лист *Наша Крила* за 1935. годину:

Једриличарска група “Девети” крстила је своју нову једрилицу

Једриличарска група “Девети” обавила је свечано крштење своје прве једрилице високих способности на аеродрому у Београду.

Крштење је обављено у 11 часова и 9 минута испред пристанишне зграде...

Присутствовали су председник Београдске општине г. Влада Илић, представник Министра војске и морнарице, командант 6. ваздухопловног пука п. пук. г. М. Спужић, заменик председника Аеро Клуба инж. п. пук. г. Тадија Сондермајер, потпредседници Аеро Клуба г. Јефремовић и г. Влајић и више других високих личности...

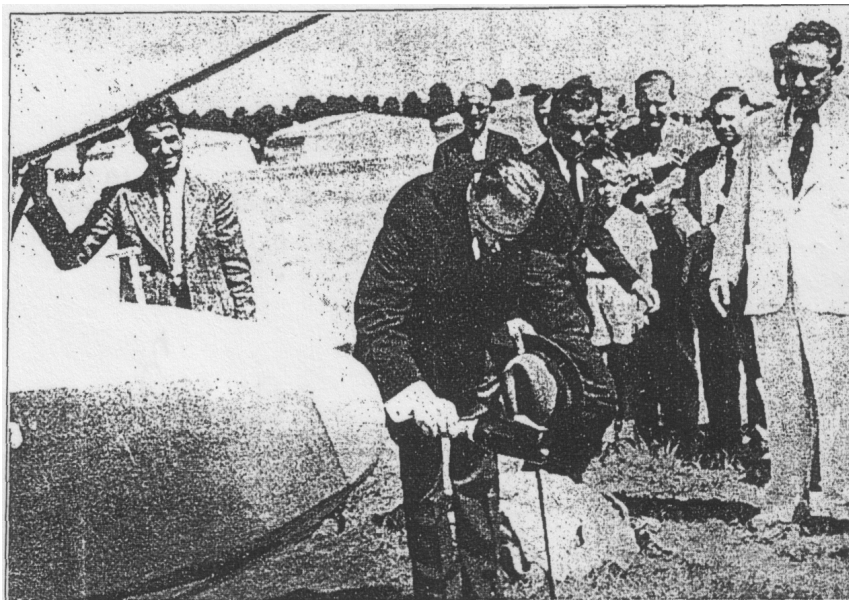
После обављеног богослужења, г. др Војин Ђуричић узео је флашу шампањца и разбио је о кљун једрилице рекавши: - Крштавам те именованом “Београд”.

У име Аеро Клуба, заменик председника, г. Тадија Сондермајер захвалио се је г. Војину Ђуричићу и рекао је да жели да истакне улогу самога др. Ђуричића коју је он прећутао...

Колики значај се давао развоју нашег ваздухопловства, свим његовим облицима, у нужном напору да се ухвати и одржи корак са ваздухопловством у свету, које је од половине 1930. – тих година нагло

доживљавало огроман напредак, види се из описа ових церемонија крштавања једрилица (крштавани су и авиони предузећа за ваздушни саобраћај ...). Иако нам данас то изгледа као детињасто понашање наших озбиљних предака, овај чин имао је за циљ подстрек и моралну и материјалну подршку развоја ваздухопловства у нашој земљи, која, иако сиромашна и тешко пострадала у Првом светском рату, није смела да заостане за другим државама у времену које је наговештавало нове велике сукобе међу силнима.

Чак и у 1938. години одржаване су церемоније крштавања ваздушних једрилица и на њима су присуствовале личности највишег ранга у држави.

Слика 3. Г. Војин Ђуричић, управник Државне Хипотекарне Банке, крштава нову једрилицу Једриличарске групе “Девети”.

Годишњак ваздухопловства за 1938. годину нас обавештава:

Крштење једрилице Академског аероклуба

На дан 3. априла 1938. године обављен је на аеродрому “Београд” свечан чин крштења једрилица високих способности Академског Аеро Клуба.

Ова лепа ваздухопловна манифестација приређена је у присуству Изасланика Њ. В. Краља, вазд. пуковника господина Сондермајера, Гувернера Њ. В. Краља, господина Јеремије Живановића, министра правде г. Симоновића, генерала г. Душана Симовића команданта ваздухопловства, помоћника команданта ваздухопловства генерала г. Милојка Јанковића, артиљеријског бригадног ђенерала за ђенералштабне послове начелника штаба Команде ваздухопловства г. Дамњановића, пуковника за ђ-штабне послове г. Драг. Савића, Команданта базе вазд. пуковника г. Спужвића,

команданта 6. вазд. пука и многобројних виших и нижих официра, као и представника Краљевског Југословенског Аероклуба и многобројних виђених гостију (..).

После извршеног освећења од стране проте г. Тошића, индустријалац г. Милан Вапа (власник фабрике хартије), ударом боце шампањца у сваку од двеју једрилица извршио је крштење једрилица “Олуј” и “Студент”.

На сл. бр. 4 виде се високе личности, са највећом озбиљношћу, које су биле позване да учествују у крштењу једрилица Академског Аеро Клуба на аеродрому “Београд”.

Слика 4. Командант ваздухопловства ђенерал Г. Душан Симовић (у средини); Помоћник Команданта ваздухопловства ђенерал Г. Милојко Јанковић и пук. Г. Драг. Савић (с десна на лево); ђенерал Г. Миодраг Дамњановић и п. пук. Г. Драг. Рупчић (с лева на десно) за време чина освећења.

Нема сумње да је на овој церемонији био присутан и председник Астрономског друштва г. **Војин Ђуричић**, велики и заслужни посленик у Националном Аеро Клубу и председник репрезентативне једриличарске групе “Девети”.

Када је 5. 02. 1939. године дошло до промене владе, када се повукао председник Милан Стојадиновић, **Војин Ђуричић**, иако невољно, по наговору самог Кнеза, постаје министар финансија у новој влади коју је образовао Драгиша Цветковић. На том положају он остаје до 26. августа 1939. године, када је састављена нова влада, по сили околности, коалициона влада Цветковић – Мачек.

Међутим, још у децембру 1938. у влади Краљевине Југославије (председник Милан Стојадиновић, министар војске и морнарице, генерал

Милутин Недић, генерал Душан Симовић, командант ваздухопловства...) испитивала се могућност набавке ловачких авиона из Немачке, авиона Ме – 109, за југословенско ваздухопловство.

За куповину наоружања за југословенску војску био је састављен крајем априла 1939. у немачком Министарству спољних послова “тајни протокол” о немачком кредиту Југославији. То је било у време владе Драгише Цветковића.

Министарство спољних послова Краљевине Југославије упутило је овај пројекат поверљивог споразума у надлежност министру финансија др Војину Ђуричићу, који је ставио одређене примедбе и о томе, по дужности, известио министра спољних послова Југославије.

Као министар финансија Краљевине Југославије, Војин Ђуричић је имао дужност да 5. јула 1939. године потпише у име Југославије “тајни протокол” са Немачком владом – потписао у њено име немачки посланик у Београду Виктор фон Херен – о закључењу зајма у висини 200.000 немачких марака за набавку оружја у Немачкој, у томе преко 240 борбених авиона, резервних авионски мотора и делова, и друге опреме.

Војин Ђуричић је имао дуготрајну и постојану везу са ваздухопловством!...

По изласку из владе 26. августа 1939. године, Војин Ђуричић је био постављен за председника Београдске општине. Као председник општине желео је да обележи стогодишњицу општине (1839) једном монографијом, која би била, како је он говорио, *скроман споменик Београду, који је то заслужио својим искушењима, својом храброшћу и славом, својом политичком и културном улогом у нашем народу и међународној заједници.*

У том циљу био се повезао са *Балканским институтом* који је окупљао највећа имена наше науке и културе. Ђуричић је претходних година, од 1933/34. године, помагао и овом институту (!), дајући огласе Државне Хипотекарне Банке у часопису Института и претплатом на сва његова издања.

Припремљена је и одштампана на српском, француском и немачком језику ова лепо замишљена монографија посвећена Београду, са насловом **Београд**, која је изашла 1940. године.

Али ова монографија имала је тужну судбину, а са њом, како изгледа, и сам Војин Ђуричић. На пријему у Београдској општини поводом прославе њене стогодишњице и свечаног представљања јавности ове лепе књиге, председник општине Ђуричић је поклатио један примерак књиге, у знак пажње, немачком посланику у Београду, оном истом фон Херену са којим је као министар потписао јула 1939. године “тајни протокол” о одобрењу немачког зајма Југославији.

Немачки посланик је одмах прелистао књигу и наљутио се када је на неколико страница видео фотографије аустро - угарских злочина у Србији 1914. године. Познато је да је од 1938. године Аустрија била у саставу немачког Рајха... Уследио је демарш немачког посланика да се књига

забрани. Пре тога књига је била жестоко нападнута у бечком издању немачког листа *Volkischer Beobachter* 14. 09. 1940.

За књигу је речено да је уперена противу духа Нове Европе и да садржи према Немцима изразито непријатељски карактер, књига оцењена је као “свесно ширење неистина” о борбама у Првом светском рату, да је писана под утицајем “британске пропаганде”, а фотографије обешених Срба, садржане у монографији, проглашене су за “очигледни фалсификат”.

Према једном од тројице аутора књиге, *Балкански институт* и књигу су “приказали и оклеветали други фактори и њихови агенти”, а непосредну забрану (не зна се по чијем високом налогу), изрекао је Јеша Томић који је после Ђуричића постао председник Београдске општине. Издање је морало да буде уништено, али, као што то скоро увек бива са књигама, на срећу, спашено је и сачувано неколико примерака и поновљено издање појавило се 2004. године у библиотеци *Баштина* издавача Дерета.

Војин Ђуричић је на том положају председника Београдске општине пензионисан 26.06. 1940. године, са свега 52 године живота. Могуће је да је овај догађај са књигом, са монографијом, и са немачким послаником, био повод да се овако способан и благородан човек, велики финансијски стручњак, познато име у друштву, користан у јавном животу и родољуб, пошаље у пензију пре времена. Био је то несумњиво губитак за наше друштво у целини...

У Фабрици летилица “Утва А.Д.” у Панчеву, која је основана средином 1940. године, Војин Ђуричић, дуго везан за ваздухопловство и пријатељ Александра Станојевића оснивача ове фабрике, вероватно је био, као приватно лице, акционар фабрике. У време окупације фабрика “Утва А.Д.” била је под комесарском управом у времену од 9. 09.1941. до 16.06.1942. када је укинута, а у нови управни одбор који је тада састављен изабран је др **Војин Ђуричић**, министар у пензији; у том одбору били су још Предраг и Петар Таушановић, Влада Теокаревић, инж. др Мирослав Ненадовић, професор Универзитета и потоњи академик, Александар Станојевић, директор и познати пилот, и други.

То је последњи познати податак о јавној делатности Војина Ђуричића. Других више неће ни бити...

Само мало касније, 27. 11. 1942. године, ноћу, у његов стан у ул. Краља Фердинанда (то је отац Краљице Марије, а ова улица је била само део ул. Кнеза Милоша, од улице Краља Александра до улице Краља Милана) дошла је група неколико официра и војника СС трупа. После детаљног претреса целе куће, Ђуричић је одведен у затвор, био је ухапшен... Прво је био затворен у подруму данашњег Дома војске, касније у згради Окружног суда, која се налазила на на Тргу Николе Пашића, одакле је ослобођен 25. 12. 1942. године, у лошем здравственом стању и јако утучен. Изгледа да је у затвору био злостављан, јер је после патио од болова у пределу бубрега и главобоље, иако је раније увек био доброг здравља. Лекарска нега и опоравак у Врњачкој Бањи нису много помогли, и њему је било све горе...

ВОЈИН ЂУРИЧИЋ ПРЕДСЕДНИК АСТРОНОМСКОГ ДРУШТВА 1936 – 1941. ГОДИНЕ

Америчка бомбардовања Београда почев од 16. априла 1944. године, на православни Ускрс, коначно су га утукла и он је био пао у постељу из које више није устао. Да би се склонио у безбеднији део града преместили су га у дом Владимира Стрижевског, авијатичара у предузећу за ваздушни саобраћај, кога је Ђуричић био венчао.

Ђуричић се као студент у Француској упознао са једном руском студенткињом и та љубав се завршила лепим и срећним браком. У његов дом редовно су навраћали Руси, избеглице, настањени у Београду, у кући се много говорио руски језик, настала су многа велика пријатељства... Тако је и Стрижевски Владимир узео Ђуричића за кума. Поред тога, будући да је Ђуричић био један од оснивача предузећа за ваздушни саобраћај, врло је вероватно да је баш он довео Стрижевског, и још двојицу руских авијатичара, у то предузеће. Међу њима су морале да постоје јаке везе пријатељства.

Управо у кући Стрижевског, у улици Персиде Миленковић бр. 5, на Сењаку (Персида Миленковић је ктитор дивног и великог манастира Ваведење код Топчидерске звезде), Војин Ђуричић је умро 29. 07. 1944. године од уремије.

Сахрањен је на Новом гробљу у Београду, у парцели 24. Случај је хтео да тај велики пријатељ авијације и радник на подизању југословенског ваздухопловства, почива на само два – три метра од једног познатог авијатичара који је погинуо у ваздушној борби са немачким авионима 6. априла 1941. године, капетана Милоша Жунића, и поред ректора Београдског универзитета, др Богдана Гавриловића, са којим је заједно био у управи Националног Аеро Клуба.

Господин Ненад Јанковић је навео да је Војин Ђуричић био велики франкофил, да је ценио француску културу и одржавао сталне везе са Француском, да је добио више њихових одликовања, па и високи степен ордена Легије части – Grand officier de la Legion d' honneur.

Астрономско друштво у Београду имало је за председника 1936-1941. године врло познату и значајну личност...

VOJIN DJURIČIĆ PRESIDENT OF ASTRONOMICAL SOCIETY 1936-1941

Life and work of Vojin Djuričić, president of Astronomical society in Belgrade 1936-1941 is presented.